

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEJZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMÉGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMÉGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DIJAK: Egész évre 8 kor. Félre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Papok, tanítók, gazdasági egyleti tagok és közs. előjárónak egészére 6 kor., a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjejzőknek 5 kor. — Egy példány ára 16 fillér. Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos

B E T E G H P Á L.

Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések [] cm.-ként 6 fillér, többszöri közlésnél 4 filléért közöltetnek. — Bélyegdíj külön 60 fillér. Nyiltér sora 1 kor. Hirdetés és nyiltér díja előre fizetendő. — Hirdetéseket e lap részére elfogad minden hirdetői iroda. —

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomató és könyvtörő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok nem adatnak vissza.

1900. május 10.

Némi aggodalommal, de mégis reménységgel tölt el e napnak jelentősége. Ezen napon mutatta meg Székely-Udvarhely, a székely anyaváros polgársága, hogy haladni, előre haladni akar és tud. Megadta ehhez a szükséges eszközt; megszavazta a 800,000 koronás kölcsönt.

Nagyjelentőségű nap, új korszak kezdete! A 127 százalékos pótdadót, ezt a rémségesen nagy összeget összezsugorította 2 százalékra. S így mégis csak boldogabbak leszünk — Maros-Vásárhelynél.

Hogy a szavazás nem történt egyhangulag, annak oka az előterjesztésben keresendő. Nem ismételték ugyanis, hogy a 800,000 koronából csakis esetről-esetre és annyit vesznek igénybe, a mennyit s a hogy a szükség kívánja. De ez az előbbi tárgyalásoknál be volt fejezve és határozattal szabályozva.

Most már a kölcsön felvétele következik a felsőbb jóváhagyás után. Hisszük, hogy ez is sikerül, mert hiszen bebizonyított tény a szükségessége volta.

A kölcsön felvételére kiküldött bizottság bizonyára módját ejti a gyors lebonyolításnak s képviselőtünk pedig a helyes gazdálkodásban segítségére lesz polgármesterünknek. Bizzunk és higgyük a legjobbat! . . .

Szoklatlan érdeklődés mellett nyitotta meg Gyarmathy Dezső dr polgármester az e hó 10-iki képviselői rendes közgyűlést; kegyelettel emlékezvén meg Szabady Ferencz dr vármegyei főorvos, képviselői virilis tag elhunytáról. Napirend előtt Győrffy Titusz ügyvéd kérdéseket intézett a polgármesterhez, a vasutól behozott árúk vámjára vonatkozólag. Nagy felhűnést keltett felszólalásának különösen az a része, hol elmondja, hogy — hallomása szerint — Gyertyánffy Gábor kamarai tag a város érdekeivel szemben, a kamara ülésén igyekezett befolyást gyakorolni a vámbelhozatal tárgyalásánál s így a kamara

ellenvéleményt nem hallván, a várost érzékenyen megkárosító javaslatot terjesztett a kereskedelmi miniszterhez. Polgármesternek Gyertyánffy eljárásáról tudomása nincs, az így a vasúti üzletvezetésénél van s ha onnan visszaérkezik, a további lépéseket azonnal megteszi. A választ tudomásul veszik. Konecz Ármin a virilisekre és így a képviselőt határozatképességre nézve tesz kérdést, mire a polgármester a felsőbb hatóságok leiratát felolvastatván, a közgyűlés határozatképességét kijelenti.

A napirend megállapításánál hosszabb vita volt s végül szavazással döntöttek. A szervezeti szabályrendeletre vonatkozó miniszteri leiratot a tanács véleményes javaslatára, tudomásul vették. Egyuttal kijelenti a tanács, hogy a tisztviselők fizetésének felemeléséről lemond, de a szabályzat egyéb részeinek újabb elfogadását ajánlja, mert abban sok igen fontos újítás van. Soly-mossy Lajos dr a tisztviselők fizetésének a felemelés szerinti megtartását célzó indítványát, majd Valentsik Ferencz dr felszólalása után, oda módosítja, hogy a jövő évi költségvetés tárgyalásánál erről a tanács gondoskodjék, mit a képviselőt — Kovács Mór dr-nak a Soly-mossy első indítványának fentartásával szemben — elfogadott.

Ezután a tárgysorozat 20. pontját, a 800,000 koronás kölcsön felvételét 30 szóval 6 ellen elhatározták s a polgármester elnökletével: Jánosi Gyula, Soly-mossy Lajos dr, Hlatky Miklós, Konecz Ármin, Bedő Ferencz, Valentsik Ferencz dr és Soly-mossy Lajos számvevő tagokból álló bizottságot küldtek ki, hogy a határozat jogerőre emelkedése után a kölcsön felvétele ügyében lépéseket tegyenek s azt lebonyolítsák. A gyűlés folytatását másnapra halasztották.

Másnap, pénteken már kevesebben voltak a városatyák. A régi pótdadók elengedését újabb tárgyalásra tűzik s azt majd a kölcsönből fedezni fogják. A legszükségesebb kiadások fedezését a város különböző alapjaiból vendő pillanatnyi kölcsönre utalják. A vámsorompók elhelyezése végett a kereskedelmi miniszterhez felterjesztést intéznek, ugyancsak a közotk, miniszterhez is az óvónők fátalányát illetőleg. Az elemi fiúiskola növekedésének istentiszteletré való járásáról szóló szabályrendelet előterjesztését tudomásul veszik s a különböző számadások elterjesztését is. A kir. főreáliskolának játszóhelyéül a malom körüli réthől jelölnek ki megfelelő haszonbérert s e végett Mezei Ödön dr, Kovács Mór dr, Haberstumpf Károly, Vánky Kálmán, Szöllösi Samu, Szabó Ferencz és a tanácsból álló bizottságot jelölték ki. A Dorosné haszon-

béri felmondását pedig ennek értelmében elfogadják s a játszóhelytől felmaradó részt kiparcellázzák. A kegyelet-ház helyére vonatkozó kérést újabb tárgyalásra tűzik. A telefon ügyét napirendről leveszik és elvett határozatot hoznak. A pénztári készleteket a vármegyei pénzek módjára kezelik. A katonai új baráka építését elhatározták s költségvetés előterjesztésére a tanácsot utasítják. Soly-mossy Lajos dr lemondását elfogadva, az aszfalt-bizottság elnökének Hlatky Miklóst választják. A mezei utak javítását Hlatky indítványa értelmében elhatározzák. Majd gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök fogadtatására nézve a képviselőt a tanácsot utasítja, hogy a fogadó bizottsággal érintkezék s a város részéről is fogadják. Szabady Ferencz dr képviselő helyett Szentí Bálint póttagot hívják be.

Egyesületi élet.

A helybeli jótékony nőegyesület — mint jeleztük volt — múlt vasárnap, május 6-án délután 2 órakor tartotta meg az évi tisztújító közgyűlését, a vármegyei ház tanácskozási termében, özv. Török Pálné elnökléte alatt.

Elnök a közgyűlést következő beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt közgyűlés!

Legyenek mindnyájan szívesen üdvözölve a mai, általam utolszor összehívott közgyűlésünkön és fogadják köszönetemet szíves megjelenésükért! Miután ma, t. közgyűlés, a három évi ciklus le telt egyleti életünkben, elnöki állásomról a magam és tisztársaim nevében lemondok. Kérem a t. közgyűlést, ezt tudomásul venni és azon kijelentésemet is, melyet a múlt havi választmányi gyűlésünk alkalmával tettem a t. választmányának, mely szerint elnöki tiszteltől való megváltásomat még akkor köztudomásra hoztam. Nem tagadom, fájdó érzéssel veszek búcsút a megszokott működési kör-től s különösen önöktől t. tagtársaim, kik 11 évi elnöki működésem ideje alatt bizalmukkal, szeretetükkel tiszteltek meg, a mire mindég büszke leszek és ezt kedves emlékeim közé fogom sorolni. Mielőtt pedig elnöki állásomtól megválnék, nem tehetem, hogy egy szíves istenhozzádót ne mondjak t. tagtársaimnak, kik munkálkodásomban odaadó társaim, igaz barátaim voltak! Hogy jótékony egyesületünk előhaladását sikerült-e elérnem, ezt nem kutatom, de hálattal szívvel köszönöm meg azt a meleg rokonszenvet, a melyet az önök ré-

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRGYÁJA.

Sombori József a székelyek áldozópoharáról.

— Közli: Fülöp Sz. Lajos. — (5. folyt. és vége.)

A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárgyjaja.

Világosító Jegyzetek.

6. Ezen rövid előadásból sok kérdést lehet támasztani ugyanis — hogy székely földön itt anott Dácia régi lakosaiából, Oroszok, Tótok, Oláhok megmaradtak az tagadhatatlan s kiváltképpen Oláhok, kik hajdon Blaccusok vagy Vlaccusok neve alatt voltak esmeretek, némely szegletekben ma is találatnak. De Törökök és pedig a 3-ik században! arról senki sem álmodott. — Ezt a dolgot úgy gondolom az akkori környül állásokból és szökből kellett megfejteni, Cedrenus, Zonaras, Constantinus Porphyrog és más görög szók az Árpád Magyarjait Turkusokk az az Törököknek régi írás szerint Turekeknek nevezik; Ungariát pedig Turciának kétségtelül a Magyaroknak ilyen forma nevet viselő s a görög előtt mig szomszédságokban mulattak esmeretesebb Tribusától. — Ha ebből a Tribusból valók voltak az Árpád késérői, mikor a székelyekkel szövetségre lépett és Fel Csikban a Rakos mezején hol Zándirhamnén épített ha itten szállásoltak az Árpád Törökjei, így a titok meg van fejtve.

Továbbá Vacsárk mais Fenn tartja nevet, mellette a régi Rakos mezején Rakos nevezetű nagyfalu fekszik. Honnét vette volt ez a mező a Rakos nevezetét? A ráktól nem vehette sem a rajta keresztül folyó patakától mert ez feljebb meg Ajnád vízének hivallik.

Gróf Cziráky Antal magyarországi Kincs Tárnok Úr Ó Exellenciájának ide illő észrevétele szerint, Rakos sláv nyelven gyűlést tészén, — Már akár a Székelyeknek, akár régebben a Dácusoknak itten tartott gyűléseikről ragadott legyen a mezőre ez a nevezet mindegy. — Elég az hozzá, hogy ennél fogva a Székelyis el mondhatta hogy volt hajdon nékiis Rakos mezeje Csikba az Ólt vize bal partján, mint a magyarok a Duna mente bal oldalán.

(7.) Ez második szövetség a székelyeknek a magyarokkal mellynek András Mátyás jegyzetéből ki vehető pontjai ezek valának.

I. A király által bé hozatott keresztény Hit vallás Törvény szerént vétessék.

II. A Nemzet maga szabadságában meghagyatván minden adó fizetéstől ment legyen.

III. Fő Rabonbánt szabadon választbasson magának az opolet nemzetiségéből mint Fő igazgatót, kinek titule alá essenek azok kik a nemzet és annak Tisztviselői ellen törekednek.

IV. A Nemzet esztendőnként fel váltandó száz lovas adjon a király őrizetére.

V. Minden király koronáztatásakor, házasságakor és Férfji gyermeke születésekor ökör süstét (azaz a kinek hat ökre vagyon abból egyet megsütéssel bélyegzetetett.) ajándékozzon minden székely.

VI. A Pannon földének királyát és Népeit a maga szabadságában védelmezni tartozzanak éjszak (az az magyar tartományok) felől.

Ezen szövetségnek pontjai az első századokban minden harmadik esztendőben megújították egy mond András Mátyás minék sok nyomait lehet találni az Haza történetében. — Ugy látszik, hogy ebben az időben a székely nemzet jól meg lépesedett volt, mivel a király engedelméből vagy talán meghívásából népeket szollított ki maga kebeléből. —

Illyenek voltak az András Mátyás jegyzése szerént a Sályi Suki (melyek elpusztultak) a M. Bándi és Hunyod vármegyében Lőfői és Szálláspataki Szállítványok. Az aranyos székiek későbbre költöztek ki, ezek a Háromszéki Tribus felei, a többi pedig más Tribusok gyermekei voltak.

Ilk itten azt is megjegyezni a mi a nemzetnek régi történetéből, Törvényeiből, Polgári elrendeltéseiből valóságosan igaz hogy t. i. az egész nemzet hat Tribusra volt fel osztva minden Tribus három nemre vagyis rendre: Főbbekre (Primores, Lőfőkre (Equites) községre vagy köz gyalog Darabont Rendre (Plebei Pisidarii) Az alsóbb nemből valakit felsőbb nembe a nemzet szava a Fő Ispán vagy Igazgató kegyelme személyes virtussa és érdeme mellett a vagyon és birtok emelhetett. — Egyébaránt mindenik Rend egyaránt szabad és nemes volt. Mindenik nem több nemzetiségekre (Familiákra, a nemzetiségek pedig ágakra oszlottak. Ezek viselték az hivatalokat birták és hagyták elidegeníthetetlen örökségeiket, Jóságait, maradványról maradványra, a múlt század

kezdetéig, mikor a nemzetnek törvényes szokásában volt felszámításai, lustrai meg szüntek.

Az e képpen el rendelt Nemzetnek feje volt egy Fő Rabonbán (Rectorgentis) kinek lakása volt Budvárában. Ettől függött három nagy Gyula és egy kisebb Gyula ki fő Horháznak is hivatatott és egy arányu hatalommal birt csak a tisztelet rendin állott az három Gyulák után. Ezen négy Fő embernek tanácsával és segedelmével igazgatta a Fő Rabonbán a nemzetnek Polgári, Hadi és Religió béli állapotját.

Ezeknek alája volt vetve az három nagyobb Rabonbán minden illyen Rabonbántól függött három kisebb Harkáz, — minden Harkáz alatt volt öt kisebb Rabonbán, minden kisebb Rabonbán parancsolt két századosnak egy lovas és egy gyalog rendűnek, mely kormány szerént a Fő Rabonbántól kezdve le a századosig egy 132 személyből álló Tisztikar igazgatta a nemzetet. A Fegyvert viselő nép pedig főbb Tisztin kívül állott 9000 főből, melynek fele lovasság volt. Ezek Szent István idejéről szöllanak.

(8.) Itt András Mátyás sokat öszve zavar, a többi között azt is hogy ez a Kálmán László vő legény a László király Fia lett volna, holott Kálmán Herezegegről tudja van, hogy Rogerius Sicilii vezérnek Busilla nevű leányát vette feleségül (Lásd Katona Ladisl. Colom.)

(9.) Ez a Stibor vagy Stiborits vajda (Stiborius de Stiborich) Lengyelí Sigmund Cs. és király igen kedves embere volt, kitől a Vág vize mellett annyi Jóságot nyert, hogy a Vág vize urának nevezetnek. 1396-tól 1401 ig Erdélyi vajda volt, de másod versben is 1410—11—12—13-ban is ezen hivatalt viselte a Károly Fejérvári Levelés Tárban találtató Diplomák szerént 1414 ben öregsege miatt lemondott hivataláról és a Konstancziai Egyházi nagy gyülekezetben megjelent a Császárral. Rea nézve az 1412-ik esztendő egymás dobzodásról is nevezetes, mellyben fiának esztendeig tartó lakadalmat csinált Timon jegyzése szerént a leg dobzódóbb és torkosabb emberek-nél is unalmára. És azért igen hihető a mit András Mátyás rólla írásban hagyott. (Lásd Stiborioról Car. Vagner Collect Dei I. 98 Budai Ferentz Polgári Lexi. I. Dat. 264 lapon) Eddig tart az értekezés, melynek végén a szerző a következő megjegyzést teszi:

A Temetők nyugalmának fátyola bé vonta 1835-ben az Erdélyi Politikai Eget.

széről mindig tapasztaltam. Megtanultam becsülni, tisztelni ezt a tisztí kart, melylyel válvette igyekeztünk önzetlenül szolgálni négyesületünk ügyeit. Kérem fejtsék ki a jövőben is, az új Elnök vezetője alatt azt az erénytelen szorgalmat és buzgóságot és ápolják a nemes jótékonyt, hogy ez által érhessek el jogosult jutalmakat! Ismétlenül köszönöm t. tagtársaimnak irányomban tanúsított szíves támogatását és kérem tartásának meg a jövőben is meleg barátságukban, jó indulatukban s engedjék azon biztos meggyőződésnek kifejezést adnom, hogy a tisztikar ezután is átfogja érezni magasabb hivatását s négyesületünknek a jövőben is lelkes munkái és a szent ügynek buzgó előmozdító leendenek! És most jelen közgyűlésünket megnyitom!

Ezen lelkes eljövessel fogadott megnyitót és búcsuzó beszéd után Bod Károly titkár terjesztette elő következő jelentését:

Tisztelt közgyűlés!

Ez alkalommal 8-ik és ntolsó évi titkári jelentésemet foglalom össze az alább következőkben:

A sz.-udvarhelyi jótékony négyesület alapszabályait a nm. belügyminiszter ur 1874. decz. 31-én 53692. szám alatt erősítette meg; az alakuló közgyűlés pedig 1875. febr. 14-én volt és így az egyesület 25 év óta áll fenn és működik.

Negyedszázad az idő végtelenségéből csak annyi, mint egy csöpp a tenger vízből; de a rövid földi élet szűk határai között és az emberi intézmények körében már mégis számottevő idő.

Ugyanis akkor a város és vidék hölgyeinek egy lelkes kis csapata felfogva a kor igényeit és látva, hogy a legnagyobb földi örömet és gyönyört okozó jótékonyt csak egyesülés által képes nemes cselekedni, a nyomor enyhítését elérni: — megpendítette ezen jótékony egyesület alapításának eszméjét.

Bár érdemes volna, de sok időt venne igénybe az egyesület 25 éves történetének ismertetése s éppen ezért ezuttal csupán annak főlemlítésére szoritkozom, hogy ezen idő alatt az egyesületnek három elnöke volt és pedig Ugron Lázárné 10 évig, néhai b. e. Török Albertné 5 évig és Török Pálné 11 évig. A titkári teendőket ugyanezen idő alatt haton végeztek és pedig Sebesi Ákos 1 évig, dr. Nagy Samu 3 évig, Váro Ferencz 4 évig, Laukó Albert 4 évig, Soó Gáspár 5 évig és Bod Károly 8 évig.

Titkár ezután az egyesület 25 éves történetét 3 korszakra osztva, futó pillantást vetett a multra és rövid, — de jellemző vonásokkal domborította ki mostani alakját. Ő — ki ott állott az egyesület bölcsőjénél és azóta is mindig őszinte érdeklődéssel, élénk figyelemmel kísérte fejlődését, önzetlen szeretettel viseltetett iránta — az első időszakot a megalakulás és egyszerű állapotok, — a másodikat az átalakulás és emelkedés, — a harmadikat a megismosodás és virágzás szakának nevezte, remélvén, hogy a következő, negyedik időszak a hasznos és áldásos gyümölcsözés ideje lesz.

Vázolta az alakulás nehézségeit, küzdelmeit; fölemlítette a kezdeményezők neveit és a szebb hazába költözötteknek drága emlékeit.

Ismertette a régi egyszerű kötőkeket, hová még guzsalyat se volt szűgyen vinni; ismertetette az akkori egyszerű igényeket és összehasonlítást tett azok és a mostani fokozott igényű állapotok között, valamint a régi kötőkek, guzsalyos fonókák, meg a mostani élőképes, görög tüzes estélyek között.

Aztán jellemezte az elnökök működését, méltatta érdemeiket, hangsúlyozva azt, hogy az egyesület tagjai mindig finom érzékkel és kiváló tapintattal tudták azokat ültetni az elnöki székbe, a kiknek nemes lelkei olyanok voltak, mint az érzékeny, finom hur, a mely a legkisebb érintésre tisztá hangot ad és ez tartotta fenn mindég az egyesület körében az összhangzást, a politikai és társadalmi hullámcsapások között a harmóniát!

A titkári jelentés többi része így szól:
A régi egyszerű kötőkek évenként 50—60 forintot — a mostani filléres estélyek 200—250 frtot jövedelmeznek.

Az egyesület azóta működik szélesebb körben, mióta jó családból való szegény és árva leányokat és vagyon nélkül hátramaradt özvegyeket is segélyez, a városi elnyomorodott és munkaképtelen szegényeken kívül, a kiknek száma rendszeren 60—65 szokott lenni.

A legközelebbi évben is igyekezett az egyesület hivatásának megfelelően és a városi szegények segélypénzén kívül, 230 frtot szavazott meg szegény özvegyeknek és árva tanuló-leányoknak.

Ezek a fillérek jobb helyre nem is eshettek volna. A lefolyt év is egyébiránt a csöndes, zajtalan és békés munkálkodás esztendeje volt, melynek lefolyása alatt nagyobb mérvű tevékenységet az egyesület azért nem fejtett ki, sőt szokásos tea-estélyét is azért nem tartotta meg, hogy lefegyverezze azokat, a kik azt a vádat szokták emelni, mely szerint a négyesület miatt más egyesületek nem tudnak jövedelmező mulatságokat rendezni.

Az egyesület jövedőbeli működését is az alapszabályok eléggé körülírják; azonban ezeknek módosítása mégis immár, kivált azért vált szükségessé, mert így — a választmányi tagok nagy száma miatt — a mozgás nehézkes s mert az évi összes jövedelem egyharmad része mindég tökéltendő lévén, e miatt nem gyakorolhat annyi jótékonyt, a mennyire pedig szükség volna.

Még csak az egyesület 25 éves fennállásának, alkalmas időben s méltó módon való megünneplésére óhajtom az unjon választandó tisztviselők figyelmét fölhívni, ámbár megvagyok győződve a felől, hogy a kedvező alkalmat megfogják ragadni.

Végül egy pár szót magunkról, kik évek során viselt bizalmi állásunkat most elhagyjuk!

Tisztelt közgyűlés!

Mi azért távoznék és adunk helyet másoknak, mert kivált a tiszteltbeli „hivatal vagy teher, vagy tisztesség”; ha teher, illő, hogy azt minél többben hordozzák; ha tisztesség, hogy minél több érdemes osztályrésze-

sévé legyen.“ De azért is távoznék, mert „jobb akkor elmenni, a mikor szívesen marasztanak, mint akkor, a mikor küldenek!”

Azonban a mily örömmel és odaadással igyekeztünk állásunkat tehetségünk és körülményeink szerint betölteni, ép oly szíves készséggel nyilatkoztatjuk ki, hogy ezen nemesület jótékony egyesület iránt való rokonszenvünk, önzetlen szeretetünk ezután sem fog elmulni! . . .

És most még egyszer köszönetet mondunk az irántunk való bizalomért, melylyel — nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy nem éltünk vissza soha!

Isten oltalma lebegjen az egyesület tagjain és legyen velünk! . . .

Titkári jelentés után a számadásvizsgáló bizottság előterjesztése következett és a szerint a pénkezelés szabályos; az egyesület cselekvő vagyoni állása 7475 frt 99 krt teszen.

Ezek után özv. Török Pálné elnöki székét elhagyva, özv. Kiss Ferenczné tiszteletbeli al-elnök korelnöksége mellett a választásokat megelőző következő indítványokat fogadták el, egyhangu határozattal: Török Pálné érdemeinek jegyzőkönyvi megörökítését; tiszteletbeli elnökké választását; 2 ezer forint alapítványi tőke külön választását, mely az ő nevét fogja viselni.

Mintogy László Domokosné egyik al-elnök, szintén határozottan és visszavonhatlanul kijelenté állásától való visszavonulását: közgyűlés őt — buzgó tevékenységének jegyzőkönyvi megörökítése mellett — nyert érdemei alapján és az eddigi gyakorlat szerint is, egyhangu lelkesedéssel tiszteletbeli al-elnökké választotta.

Választásokra kerülvén a sor, azon közóhajtás nyilvánult, hogy elnök és al-elnökök közfelkiáltás utján választassanak és miután az alapszabályszerű titkos szavazást — elnöki fölszólítás után is senki se kívánta: — elnöké egyhangu felkiáltással Domokos Andornét, al-elnökké Mezei Ödönét és Steinburg Ottónét választották.

A gyűlés további folyamán megejtett titkos szavazás eredménye szerint: pénztáros: Félegyházy Antal, ellenőr: Vargha Ida, férfi jegyző: Szabó Árpád, női jegyző: Doros Györgyné, 24 választmányi tag: 1. Betegh Pálné, 2. Dózsa Jakabné, 3. Egyed Balázs, 4. Fejes Áronné, 5. Gál Sándorné, 6. Lukácsfy Istvánné, 7. Hoffmann Sándorné, 8. Kassay Endréné, 9. Krausz Ernőné, 10. özv. Jenei Albertné, 11. Molnár Károlyné, 12. Marath Józsefné, 13. Martinovics Szilárdné, 14. Nagy Lászlóné, 15. Pap Andrásné, 16. Roediger Gyuláné, 17. Solymossy Lajosné, 18. Szabó Domokosné, 19. Szőlősi Samuné, 20. Sterba Ödöné, 21. Vargha Ida, 22. Weinberger Fanni, 23. Virágh Újzsefné, 24. Voith Gerőné.

A választás folyama alatt újon választott elnök küldöttség élén a gyűlésben megjelenvén és lelkes tün- tetéssel fogadtatván, székét elfoglalta s buzgó tevékenységre és szíves támogatásra hívta fel az egyesület tagjait.

Reméljük, hogy ez a szereteten nyugvó humanus egyesület biztosan fog tovább haladni kitűzött nemes célja felé!
Bod Károly, jegyző.

Utasítás

a hazai iparnak állami kedvezményekben való részesítéséről szóló 1899. évi XLIX. t.-cz. végrehajtása tárgyában.

(1. Folytatás.)

II. Fejezet. 3. §. A törvény 2. §-ának a) és d) pontjaiban vannak felsorolva a törvény 1. §-ában említett gyáraknak, illetőleg ipartelepeknek adható adókedvezmények.

Igénylik van ezeknek a gyáraknak, illetőleg ipartelepeknek az 1870 évi LI. t.-cz. 2. §-ában megadott házadómentességre.

Az 1870. évi LI. t.-cz. 2. szakaszában engedélyezett állandó adómentesség a házadón kívül kiterjed az ezen adó után járó általános jövedelmi pótdóra, az orsz. betegpótlási pótdóra és egyéb a házadó után kivehető köz- vagy községi terhekre is.

Állandó adómentességben részesíttetnek a gyáros tulajdonát képező gyári és az ehhez hasonló ipari épületek, valamint a munkásoknak bérfizetés nélkül átengedett gyári munkás-lakások.

Gyári épületek — adózási szempontból — csak a gyári telken emelt épületek tekintendők.

Ezen épületek ama részei, melyek lakásul szolgálnak, valamint a gyári telken, illetve telepen kívül — bár ennek céljaira — emelt épületek nem adómentesek.

Ugyszintén a gyárhoz tartozó oly raktárak, melyek az illető gyártól elkülönítve más épületekben vannak elhelyezve, az esetben sem adómentesek, ha azokban kizárólag az illető gyár saját gyártmányai tartanak.

Szeszfőzdek marhahizláló épületeire azonban az adómentesség még akkor is kiterjed, ha ezek az épületek a tulajdonképeni gyári épületekkel nincsenek egybekötte, hanem azoktól távolabb, esetleg más telken állanak, de a bekötött marha az illető gyár termelvényein hizlaltatik.

Ha a gyári vagy ipari épület bármily célra bérbeadjatik, az 1870. évi LI. t.-cz. 2. §-ban megállapított adómentesség megszűnik.

A bérbeadott mezőgazdasági szeszfőzdekre tehát ez az adómentesség még abban az esetben sem terjed ki, ha ily gyárra nézve az állami kedvezmények bérlőnek adatnak meg.

4. §. Az állami kedvezményekben részesülő gyári és iparvállalatok részére a törvény 2. §-ának a) és d) pontjaiban biztosított adómentesség kiterjed a keresetadóra, a bányaadóra, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adójára, valamint az ezen adók után járó útdóra, községi adóra s kereskedelmi és iparkamarai illetékekre, az általános jövedelmi pótdóra, valamint az országos betegpótlási pótdóra.

(Folyt. köv.)

TANÜGY.

Népiszkolai tanító- és kántorképesítő vizsgálat. A székelykereszturi m. kir. állami tanítóképző-intézetben a népiszkolai tanítóképesítő vizsgálat írásbeli része jelen május hó 21., 22 és 23. napjain s a szóbeli és gyakorlati része június hó végén fognak megtartatni. A vizsgálatra jelentkezők felhíválnak, hogy a vizsgálati szabályrendelet kívánalmai szerint felszerelt folyamodásukat, azon kir. tanfelügyelő utján, kinek tanterületében működnek, a jelen hó 15-éig alólírottához küldjék be. E vizsgálatnál egyidejűleg, június hó 25-én, az egyházi zenéből és énekből kántorképesítő vizsgálat is fog tartatni. E vizsgálatra jelentkezők szabályszerűen felszerelt folyamodásukat, szintén kir. tanfelügyelőjök utján, június 15-ig juttassák el hozzám. A vizsgálati- és oklevéldíjak, a vizsgálat megkezdése előtt, alólírottához befizetendők. Székely-Keresztur, 1900. május 3. Borbély Sámuel, igazgató-tanár.

Pályafutók tanítóinknak. Az „Udvarhelymegyei Általános Tanítóegylet“ a következő kérdéseket tüzte ki a folyó évben kidolgozandó pályafutóknak: 1. „Miképpen nevelhetjük vidékünk lakóit vallás-erkölcsös jözan életre, tiszteletudásra és munkaszeretetre?“ 2. „Tekintettel megyei viszonyainkra, mely tantárgyak tanítására fordítsunk nagyobb gondot az ismétlő tankötelesek oktatásánál, hogy kellően előkészíthessük őket az élet küzdelmeire?“ Pályadíj méltóság Ugron János orsz. gyűlési képviselő ur adományából és a „Sándor Mózes alap“-ból 30—30 korona. Tisztelettel felkérem egytőlünk tagjait, hogy ezen tételre vonatkozó dolgozataikat f. évi augusztus 1-ig az elnökséghez beküldeni szíveskedjenek. Sz.-Udvarhely, 1900. május 10. Gyerkes Mihály, ideigl. titkár.

IRODALOM.

Antik edények. Ha az ember a szép antik edények képeit nézi, szinte meginog az emberi haladásba vetett hite. Nem csak a görög és római stíli, kifejtett szép edények láttára, hanem barbár kezek munkái előtt is. Gömbölyű, lapos, eleven formák, golyós díszítések, összeszűkülő és széthajló nyakak, valóságos modern, angolforma idomok vannak, a frank és germán őskori edényeken. Díszítvényeik: a gombok, kerekék, körök, gyöngyörök s figurális ékítményeik: a kacsacsőr és mások, a szabadkéztől telhető legnagyobb renndel vannak alkalmazva. Legszebbek a frank sírokban talált üveg-poharak, melyek a formában meglepő bájta mutatnak. Hasonló gondot fordítottak eszkereikre is. Fibulák, csattjaik formában nemesek, kidolgozásban finomak. Csak egy öltözet darabjuk volt, ezélszerűen, silány, bár díszes, s ez a cipő, a mely azóta sem fejlődött ezélszerűbbé. Minderről szépen és érdekesen ír a Nagy Kepes Világtörténet 65. füzetében dr. Borovszky Samu, világos, magyaros a tolla s elbeszélését gyönyörű képek kísérik. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, a népvándorlásról szóló kötet szerzője dr. Borovszky Samu Egy-egy kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; füzetenként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII. Üllő-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

KÜLÖNFÉLÉK.

Uj bírói állás városunkban. A vármegyei Gazdasági Egyesület, törvényhatósági bizottság és lapunk akciójának meg van a kívánt eredménye. A birtokrendezési munkálatok gyorsabb lebonyolítása céljából, helybeli kir. törvényszékünknel a 6-ik bírói állást rendszeresíteni fogják s ezen kir. törvényszéki bíró állandóan a birtokrendezéssel és tagosítással foglalkozik. Az új bíró — mint értesülünk — közelebről kinevezik.

Előleptetés. A vallás- és közoktatási m. kir. miniszter Sándor Mózes kir. tanácsos, tanfelügyelőt a VII. füzeti 2-ik fokozatába léptette elő. Ösztintén óhajtuk, hogy minél hosszabb időig élvezze a magassabb javadalmazást, melyet valóban megérdemel.

Uj végrehajtó. Damokos Andor dr. vármegyénk alispánja elnöklete alatt e hó 10-én városi képviselői közgyűlés volt s ez alkalommal a. üresedésben volt városi végrehajtói állást Farkas Endre kereskedővel töltötték be, a kit közfelkiáltással megválasztottak.

Egy követésre méltó szép példa. Nálunk, hol a gyümölcstenyészés igen fontos és közzgazdasági tekintetben jelentékeny haszonnal jár, igazán örömmel kell fogadjunk minden olyan mozzalmat, mely a rendszeres gyümölcstenyészésre irányul. Erre vonatkozólag Uj-Székely község dícséretes példával szolgál. A község tulajdonát képező közlegelőn még mult év tavaszán Szász Elek áll. tanító és faiskola-kezelő — a képviselő megkérdése után — mintegy 80—90 nemesített eszközölt, beojtván az ott vadon nőtt kőrtéfkákat. A folyó évben a derék tanító folytatta dícséretre nem szoruló ténykedését és ismét 120—130 drb ojtást végeztet. A gondosan, szakértelemmel kezelt mult évi ojtások mind sikerültek s hisszük, hogy a folyó évek is hasonlóak lesznek. Így pár év alatt — mivel az ojtásokat Szász tanító folytatja — Uj-Székelynek közvetlen a falu mellett gyönyörű gyümölcsöse lesz s miután annak értékesítése — mint lapunk mai melléklete is bizonyítja — jövőre igen könnyű lesz, a lehető legszebb jövedelmi forrást nyújtja a községnek. A fák törzsei kellő keménységűek s az ojtások oly magasan állanak, hogy az ott legelő állatok kárt nem okozhatnak. Csak az emberek megkíméljék! A gondozást a tanító bizonyára elvégzi. Ha elgondoljuk, hogy Uj-Székely község mult évben 787 frt 44 krt 46 százalékos pótdóval kellett fedezzen, az ehhez hasonló jövedelmi források megteremtésén végtelenül örülünk. Ojtsanak, termeljenek minél több gyümölcsöt községeink. Jövőre meg lesz az értéke. Nem lehet annyi gyümölcs, hogy azt eladni ne lehetne. Csak előre!

Meghívó a folyó évi május 17-én, délelőtti 9 órakor Székely-Udvarhelyen, az evang. reform. kollegium dísztermében tartandó egyházmegyei közgyűlésre, melynek tárgyai: 1. Ima a közgyűlési teremben. 2.

Bérmálási ajándéknak alkalmas [makönyvek-ből a „Székely-Udvarhely“ kiadóhivatalában (Betegh Pál könyvkereskedése) legnagyobb választék van.

Esperesi megnyitó. 3. Jelentés az egyházmegyei tanács működéséről. 4. Felsőbb leiratok felolvasása. 5. Uj egyházi hivatalnokok bekebelezése, illetve felesketése. 6. Közpénztári, gyámintézeti és közalap számadások megvizsgálása. 7. Gyámsegélyek kiutalása. 8. Képviselői díjak kiutalása. 9. Sérelmek elbírálása. 10. Indítványok tárgyalása, melyek 3 nappal megelőzőleg beadandók. Tiszt. lelkészafia, kik elmaradásukat nem igazolják, a közpénztár javára a 4 koronát megfizetik. Kecsethen, 1900. április 30. Menyhart Andrá, ev. ref. esperes.

— **Diák-majális.** A következő meghívót vettük: Meghívó. A székelyudvarhelyi ev. ref. collegium ifjusága a „kirándulás-alap” javára, 1900. május 24-én (áldozó esztőtörökön) a Galter-kert helyiségében zártkörű majális rendez, melyre Czimedet és családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Kezdeté este 7 és fél órakor. Belépő-díj: személyjegy 2 korona, családijegy 5 korona, tanulójegy 1 korona. Jegyek előre válthatók Betegh Pál és Gyertyánffy Gábor könyvkereskedéseiben és este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirtapilag nyugtáztatnak. Vendéglősről és czukrászról gondoskodva lesz. Vendők: Sebesi Akos, kir. közjegyzo, coll. főgondnok. Gyárfás Endre, orsz. gyül. képviselő, coll. gondnok. Molnár Imre, vezető-tanár. Jakab Zoltán, elnök. Bíró Dezső alelnök. Boros Domokos alelnök. Németh Imre, pénztáros. Hegyi Jenő ellenőr. Ferenczi Béla, ellenőr. Csulak Károly, Dávid Emánuel, Fosztó Dénes, Ince Simon, Jakab Sámuel, Jódál Gábor, Klein Béla, Menning Gyula, Nagy András, Nagy József, Nemes Andor, Soos Adolf, Sturm János, Wagner György, Zakariás Károly r. biz. tagok.

— **Német istentisztelet a székely anyavárosban.** Mint értesülünk — ma (vasárnap) a szebeni lutheránus szász pap mintegy 54 hite részére Székely-Udvarhelyt, az ev. ref. templomban német nyelvű istentiszteletet tart. Hogy kik lehetnek azok, a kik városunkban a magyar nyelvet nem értik, azt igazán el sem képzelhetjük!?

— **Munkácsy temetése.** Szerdán — f. hó 9-én — d. u. temették el Munkácsy Budapesten olyan pompával és nagyrészvétel mellett, melyet a Kossuth L. temetése óta nem látott a főváros. A szertartást Desseffy püspök végezte. Beszédet mondottak: Berzeviczy A., Hoch J. Jendrassik és Wlassics miniszter. Wlassics követk. szavakkal vett búcsút az elköltözöttől: „A magyar kormány nevében koszorút tettem ravatalodra nagy halott és néhány búcsuzót fűzök ehez, mielőtt a sirhalom eltakarja a mi benned halandó. Nemzeti újjászületésünk templomába te vitted be a legragyogóbb drága képeket, remek alkotásaidból ismerte meg a múlt világot fajnok művészi színt. Elbűvöltél velünk a nagy világot s most egész nemzetel folséges királyával együtt legmélyebb bánattal, de büszkeséggel áldoz nagy emlékednek. Isten veled művészet nagymestere!”

— **Vármegyénk közigazgatási bizottságának** e hó 9-én főispánunk elnökele alatt tartott havi rendes üléséről — térszámunkban hozunk tudósítást.

— **A székelyudvarhelyi Polgári Önképző- és Segélyező-Egylet** választmányára. f. hó 8-án tartott üléséből kifolyólag elmulasztott, kedves kötelességének ismeri, köszönetet mondani a helybeli műkedvelő társulat mindazon tagjainak, kik a múlt hó 16-án előadott „Az igmándi kispap” című színdarabban szerepet vállaltak, annak rendezésében közreműködtek. És pedig: első sorban Fischer Ferenc rendezőnek, továbbá Fischer Ferencné, V. Szabó Ilonka, Ráduly Irma, Paláncz Emma, Ágota Róza, Heichling Helén, Czikmántori Vilma, Balog Irma, ifj. Szemerjai Károly, Mészáros Zoltán, Csiki Albert, Heitás Gusztáv, Gáspár Boldizsár, Sándor Ferenc, Szemerjai Imre, Apfelbaum Antal, Szabó József és Szabó Gyulának, kiknek önfeláldozó fáradságuk révén az egylet könyvtári alapja 67 korona 56 fillérrel gyarapodott. Székely-Udvarhelyt, 1900. május 10. A választmány megbízásából: Györkes Mihály, jegyző.

— **Az „Országos Középiskolai Tanár-Egyesület”** székelyudvarhelyi kerületi köre 1900. évi május hó 12-én (szombaton) d. u. 5 órakor a m. kir. áll. főreáliskola tanácskozó termében rendes ülést tartott következő tárgysorozattal: 1. Jegyzőkönyv hitelesítése. 2. Elnöki bejelentések. 3. Középiskolai vizsgálati rendszerünk. Előadó: Molnár Károly. 4. Szabad lyceum ügye. 5. Eshetőleges indítvány.

— **A városi közbirtokosság figyelmébe.** A legelőre kihajtandó állatok bejelentését Hlatky Miklós közbirtokossági elnök Kossuth-utcai lakásán lehet eszközölni.

— **A marhabús Balásy Ignác** mézáros és hentes üzletében (Kossuth-utca) — mint értesülünk — mai naptól kezdve **kilónként 36 kr.**

— **Az örökség miatt** majdnem orgyilkosság áldozata lett e hó 9-én Gál Sándor helybeli kántor-tanító és felesége Somorai Ilona Vágás község határában. A kántorné atyja halála alkalmából Barabás József jegyzővel Lőrincz István szombathelyi bérkocsiján a leltározás megejtése után hazafelé jöttek s fényes nappal d. u. 6 órakor az asszony testvérbátyjai: bétai Somorai János és kománai Somorai Ferenc kövekkel felfegyverkezve utánuk lopózkodtak. A feldühödt testvérek, hogy az örökséget teljesen magukhoz nem kaparíthatták, 4 kilós kövekkel akarták agyonverni nőtestvérüket. Szerencsére a kántorné revolver volt s habár felesége kérése folytán nem is löött, az atyafiak jónak látták a pisztoly megmutatása után visszavonulni. Az „ugyis megölünk” s több ilyen fenyegetődzések és az elkövetett „utonállás”-nak a bíróságnál is folytatása lesz.

— **A magyar katolikus egyház** 900 éves fennállásának emlékére Székely-Udvarhelyt felállítandó emlékmű alapja javára adakoztak: Vaszary Kolozs hercegprímás 50 korona, Jung-Cseke Lajos apát 100 korona. Id. Dézsy Antal és Tamás Lajos gyűjtőivén: Tamás Lajos, id. Dézsy Antal, Kordoványos timár-társulat 10—10 korona. Dr. Török Albert 5 kor. Fábian József 4 kor. Szabó Abelné, Ferencz Györgyné, Haberstumpf Károlyné, N. N. 2—2 kor. Jakab Lajos, Komló János, Barkóczy Albert, Szabó József szabó, Bíró István, Mentovich Gyuláné, dr. Egyed Balászné, Zengliczy Károly, Farkas Istvánné, Szörger Ferencz, Barabás Ferencz, Szabados Ferencz, Tállyán Gyula, Zakariás István, Csiky Elek, Szakács Gyula, Weigel Ferenczné

1—1 korona. Tamás Péter 1 kor. 20 fill. Pál Márton, Pálffy Alajos 80—80 fill. Kelemen Mihályné, Barkóczy Dénes, Pál György, Schun Frigyes, Jabab Ferencz, Becek Dánielné, Fülel N., Kovács Lajos, Tamás Ferenczné 60—60 fill. Sorbán Károly 50 fill. Id. Miklós Sándor, Veress Dénesné, Gergely Dénes, Tibád József 40—40 fill. Kókai Józsefné, Szász Ferencz 30—30 fill. N. N., Kovács József 20—20 fill. Összesen 75 korona 30 fill. Fogadják a nemesszívű adakozók a szobor gyűjtő-bizottság halás köszönetét. Paschek Viktor, pénztáros. Embery Árpád, jegyző.

— **Emléket az agyagfalvi réten.** Az agyagfalvi székely emlék javára adakoztak a sz.-udvarhelyi ev. ref. főgimnázium II., III., IV., V., VI., VII. és VIII-ik osztályai 1730. sz. gyűjtőivén, igazgató-tanár Gönczy Lajos által 40 korona 16 fillért. Ezt hozzáadva a már begyűlt 2679 kor. 38 fillérhez az alap összege tesz 2719 kor. 54 fillért. Fogadják a nemes szívű adakozó ifjak hazafias adományukért a végrehajtó-bizottság halás köszönetét. Sz.-Udvarhely, 1900. május 12-én. Ferenczi János, v. biz. pénztárnok.

— **Hirdetmény.** Közhírré tétetik, miszerint a folyó évi általános jövedelmi pótdó kiutalású Sz.-Udvarhely város adóhivatalánál 8 napi közszemlére kitéve van s az irt határidő alatt a hivatalos órákban megtekinthető s netáni sérelmek ellen felfolyamodással a kir. pénzügyigazgatóságához élhetnek. Sz.-Udvarhely város adóhivatala, 1900. május 10. Simó Mátyás, adóügyi előadó.

KÖZGAZDASÁG.

— **A miskarolás hasznai.** Tarcasfalvi Pálfi Dénes földbirtokostól, a vármegyei gazdasági egyet. elnökétől igen fontos és a gazdaközönségnek felelőbb hasznos felvilágosító sorokat vettünk a sertések miskarolásának czelszerűségéről. Pálfi elnök következőleg ír: „A gazdaközönség figyelmébe ajánlom azon egyezséget, melyet egyetünk Licht Gyula városi állatorvossal a koczkák miskarolása (herélése) czéljából kötött s mely hivatalos közlönyünk a „Székely-Udvarhely”-ben annak idején ismertette volt. A miskarolásnak igen sokféle haszna van. A miskarolt süldő malacz jobban fejlődik, nagyobb, szebb, kövérebb, mint a ki nem herélték. Mult nyáron Licht állatorvos gazdaságomban többeket miskarolt s egyetlen egy sem pusztult el, mind megélték, sőt összehasonlíthatlanul különbek lettek, mint a melyeket anyakoczáknak meghagytam, pedig fajra a legjavát válogattam ki. Ha eladjuk, akkor is sokkal többet fizetnek az ilyen miskarolt koczákat, mint a sokkal későbbre fejlődő ártányokért, mert a miskarolt hizékonyabb. Bármily vén koczáknak sikeresen végre lehet hajtani a műveletet. Tarcasfalva, 1900. apr. 15. Pálfi Dénes.

Szerkesztői üzenetek.

Benedek Mózes közs. bír. H.-Jánosfalva. Tévesen fogja fel a kérdést. Czikiró nem a székely, hanem a „magyarországi” értelemben vett „paraszt bírót” értette. Ez pedig nagy különbség. Egyéb iránt örövendünk, hogy más érdemleges kifogás nincs. **Bíró Dénes A.-Sófalya.** Elismerjük méltatlankodásának okát. Intézkedtünk. Szives elnézését kérjük. **Több közleményünk** térszámunkban maradt ki.

HIRDETÉSEK.

Sz. 381—900. kj.

Arlejtési hirdetmény.

Zsombor nagyközség tulajdonát képező vár kijavítása, a képviselőtestületnek folyó évi 3. szám alatt tartott ülésében elhatározatván, az ez iránti árlejtésre határidőül **folyó évi május hó 10-ének d. e. 9 órája** tűztetik ki, a község házához.

Kiküldési ár 1600. korona, bánatpénzül ennek 10 százaléka teendő le.

Részletek feltételek a község irodájában megtekinthetők.

Kelt Zsomboron, 1900. április 26-án.

Lőrincz András,
f.-bíró.

176—1900. végrh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi XL. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelykeresztúri kir. járásbíró 1900. évi V. 851. számú végzése következtében Borbáth Dani székelykeresztúri ügyvéd által képviselt Vas Miklós martonosi lakos javára Vas János és társai martonosi lakosok ellen 224 korona s jár. erejéig 1900. évi március hó 26-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1099 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák, lovak, sertések, szekerek, törökhuza, vaseke és 1 pár hám nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a székelykeresztúri kir. járásbíró 1900-ik évi V. 851. számú végzése folytán 224 kor. tökekötvetelés ennek 1900. évi január hó 1. napjától járó 6 százalékos kamatai, egyharmad százalék váltó díj és eddig összesen 109 kor. 4 fillben bíróság már megállapított költségek erejéig Martonos községében alperesek házában leendő eszközölésére **1900. évi május hó 17-ik napjának** d. e. 10 órája határidőül kitétik és ahoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Székely-Keresztúrt, 1900. május hó 3-án.

Szalontai Albert,
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 108—1900. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelykeresztúri kir. járásbíró 1900. évi V. 481. számú végzése következtében dr. Weisz Armin budapesti ügyvéd által képviselt Umráth és társa budapesti czég javára Neufeld Eliás síklódi lakos ellen 136 kor. 50 fill. s jár. erejéig 1900. évi febr. hó 26-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 645 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 1 tinó, 2 ló, 1 triór, juhok, hordók, szekerek, üstök, törökhuza és házbutorok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a székelykeresztúri kir. járásbíró 1900-ik évi V. 481. számú végzése folytán 136 kor. 50 fill. tökekötvetelés ennek 1899. évi december hó 31. napjától járó 6 százalékos kamatai, egyharmad százalék váltó díj és eddig összesen 93 kor. 80 fillben bíróság már megállapított költségek erejéig Síklódon alperes házában leendő eszközölésére **1900. évi május hó 15-ik napjának délelőtti 11 órája** határidőül kitétik és ahoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Székely-Keresztúrt, 1900. ápril hó 26-án.

Szalontai Albert,
kir. bírósági végrehajtó.

Eladó tenyészbika.

Daróc községének egy a bizottság által kitértnek minősített igen szép testalkatú 3 és fél éves fehér bikája szabad kézből eladó, jutányos árrban. Megjegyeztetik azonban, hogy ezen bika a szabad fedezésre itt azért nem használható, mivel döfös és ezért csakis oly helyre ajánlom, a hol kézből fedeztetnek; mivel istállóba és az udvaron egészen jámbor az állat, de mihelyt szabadba kikerül, megvadul; itt pedig csakis szabadban szoktak fedezni s ez okon lehető olcsón adatik el. Értekezhetni Török Lajos községi jegyzővel Darócon.



BOR

tisztá természetes erdélyi és magyarországi termék, melyek valódiságáért teljes felelősséggel szavatol

FERNENGE

GYULA

jóhírű pinczejéből **Székely-Udvarhelyt** (Kossuth-utca) kapható a következő előnyös árakban:

Nagyban 56 literen felül hektoliterenkint 36 koronától 140 koronáig.

Kicsinyben literenkint 56 fillértől 2 korona 80 fillérig.

Részletes árjegyzék, minta ingyen és bérmentve.

Legfinomabb aradi lisztek napi áron.

ÜZLET

ÁTVÉTEL!

Tisztelettel van szerencsém tudatni, hogy a **főtérén levő és 35 év óta fennálló Steinburg Ottó-féle** fűszer- és anyag-áru üzletet megvettem s azt **május 1-től** fogva a mai kor igényeinek képest teljesen felszerelve, saját nevem alatt **tovább folytatom.**

Nagy figyelmet fordítok a bevásárlásokra, mely által elérni szándékszem, hogy T. vevőim mindig a legjobb és legfrissebb árut kaphassák, pontos és gyors kiszolgálás mellett.

Kérem a nagyérdemű közönséget szíves látogatásával szerencsételni s meggyőződést szerezni arról, hogy mindenképp legfőbb ezélem, a n. érd. közönség bizalmát kinyerhetni.

Székely-Udvarhely, 1900. május hó.

Kiváló tisztelettel:

STERBA ÖDÖN.

Festék, lámpa és gyapotárak nagy választéka.

Vizsgai íráshoz szükséges űrlapok

legolcsóbb árrban a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalánál (Betegh Pál könyvkereskedése Székely-Udvarhelyt) kaphatók.

Sz. 4963—1900. szb.

Pályázati hirdetés.

Udvarhelyvármegye székelykereszturi járásban Uj-Székely székelylyel üresedésbe jött körbái állásra ezennel pályázatot hirdetek.

E születésnői körhöz Uj-Székely 836 és Alsó-Boldogasszonyfalva 663 lelket számláló községek tartoznak.

Javadalmazása: 100 korona rendes fizetés és 40 korona lakbérletméből áll, azonkívül minden születésnői közreműködésért 2 korona, vagy természetben egy véka gabona jár.

Felhívtnak az érdekeltek, hogy folyamodványukat okmányokkal felszerelve alólrthoz **f. évi május hó 15-éig** okvetlenül adják be, mert másképp azok figyelembe nem vétetnek. Székely-Keresztur, 1900. évi ápril 14-én.

Főszolgabíró helyett:

Dollny Róbert,
szolgabíró.

BAGZÓ LÁSZLÓ
férfiszabó üzlete

Székely-Udvarhelyt. Főter., a Gyertyánffy-féle kereskedéssel szemben.

Pontos kiszolgálás! Szolid árak!

Van szerencsém a m. t. közönség szíves figyelmét nagy választéku legdivatosabb raktáron tartandó férfiruha szövegekkel felszerelt **férfiszabó üzletemre** tisztelettel felhívni. — Azon körülmény, hogy a budapesti első szabászati iskolát sikeresen végeztem, teljes biztositókat nyújt a m. t. közönségnek, hogy pontos és izéles öltönyöket vagyok képes előállítani. Ezzel és lelkiismeretes kiszolgálássalommal igen tekintélyes vevőkört sikerült megnyerhetnem. Köszönetet mondok a szíves pártfogásért, kérem azzal továbbra is megtisztelni kegyeskedjenek.

Továbbá még azon sajtáságos kedvezményben részesítem tisztelt megrendelőimet, hogy azon ruhákat, mik nálam lettek megrendelve, öcskölés esetében mértékletesen, bérmentve javítom és takarítom.

Kész szolgálattal:
BAGZÓ LÁSZLÓ
férfiszabó.

Hazai és angol szövetek! Csinoság és tartóságért jótállás!

Pártoljuk a hazai ipart!

A Székelyföldön sok olyan sör kerül forgalomba, mely nem idevaló gyártmány, pedig

BÜRGER ALBERT
marosvásárhelyi sörfőzdéjében

olyan sör készül, mely bátran vetekehdetik a kobányaival, avagy bármely más külföldi gyártmányal.

Kérjük ennél fogva a nagyérdemű közönséget a székely ipart pártolni és a vendéglőkben csakis

marosvásárhelyi sört

követelni.

Pártoljuk a hazai ipart!

Megrendelések Búrger Albert sörfőzdéjébe Maros-Vásárhelyt cizimzendők.

Arjegyzék Iránti megkeresés Búrger Albert, Maros-Vásárhely, sörfőzdé, cizimzendő.

HALTRICH ADOLF
KERÉKPÁR-RAKTÁRA
M E D G Y E S E N.



A ki valódi, jó és olcsó kerékpárt ohajt vásárolni, forduljon hazánk erdélyi részének legnagyobb és legrégibb kerékpár-raktárosához: Haltrich Adolffhoz Medgyesen, a hol a Steyr fegyver-gyár főképviselete is van. Ezen gyártmányok a világ legjobb kerékpárai s itt 120 frttól (240 korona) kezdve már kaphatók. Ugyisint az összes kerékpárszükségletek is folyton raktáron vannak. Kerékpár javítások szakszertűen és a legpontosabb kivitelben eszközöltenek.

Raktár hol állandóan kapható: Konez Armin gyógy-szertárban Székely-Udvarhelyt.

Váltó-ekék legjobb kivitelben.

PAPP ZAKOR ENDRE
vasnagykerekesedése
az „Arany kaszához“ Sz.-Udvarhelyt.

Van szerencsém egy a helybeli, mint vidéki nagyközönség igen becses figyelmét felhívni gazdagon berendezett

VASNAGYKERESKEDÉSEMRE.

Dus raktárt tartok a következő cikkekben: Mindennemű vajdahunyadi vasak, szereszmok és rugó acélok, sodrony-, kovácsolt és gépszegek. Mindennemű szíjgyártó-kellékek, kocs- és szekértengelyek, fűtő- és főzőkályhák. Épület- és butorvasalások. Konyha- és háztartási cikkek.

Acél váltó-ekék, gazdasági gépek: legjobb minőségű kaszák, kapák és fenékövek. Valódi chinacziüst, alpaca és csont-éveszközök. Méhészeti és kertész-eszközök. Legjobb minőségű mülep.

Postai megrendelések pontosan eszközöltenek. Jutányos ár és pontos kiszolgálás!

Igen becses pártfogásért eszedve

teljes tisztelettel:
Papp Zakor Endre
vaskereskedő az „Arany kaszához“.

Portland- és románcement-nagyraktár

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller
Liniment Capsici comp.

Ezen hirneves háziszor ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvényél, csúznál, tagzsággatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszor, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; fő raktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebb-bérbéki utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjeggyel és Richter cégjelgyezéssel mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
cs. és kir. udvari szállítók.

Ne legyünk elfogultak!

A legkitünőbb, hamisítatlan tiszta

SÖRT

ittthon kaphatjuk. Másfelől pedig saját magunknak gazdálkodunk, mert árpankat, komlónkat csakis itt dolgozzák fel. **HAURIK ALFRÉD** sörgyártmánya bármely hazai, vagy külföldi készítménnyel **kiállja a versenyt** és mégis **sokkal olcsóbb**, mert a szállítási költség a vevő javára megmarad. Tehát minden igaz székely hazafi csakis **Haurik-féle székelyudvarhelyi sört** követeljen.

Üzlet kibővítés.

Üzlet-áthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy a Szombatfalvi-utczában 2 év óta fennálló fűszer, anyag, festék és liszt

üzletemet

a felső piacotérre helyeztem át (özv. Csép Istvánné-féle ház), hol azt teljesen újja szerveztem és a mai kor igényeinek megfelelőképpen porcellán, üveg és lámpa szakmával kibővittem.

A nagyérdemű vevőközönség eddigi szíves pártfogásáért köszönetet mondva, kérem sziveskedjenek ezután is becses támogatásukban részesíteni.

Mindig a legpontosabb és legelőnyösebb kiszolgálást ígérve, szíves látogatásukat kérem és vagyok

Székely-Udvarhely, 1900. május hó.

Szentpétery Gergely.

Üvegezési vállalat.



KÉSZ CZIPÓK

az **Orbán, Nagy és Tamás** czipészüzletében Sz.-Udvarhelyt a legnagyobb választékban, általános elismert legjobb és legcsinosabb kivitelben kaphatók urak, hölgyek és gyermekek részére. — Ugyisint elvállal minden e szakmába vágó, legkényesebb igényeket is kielégítő megrendeléseket, javításokat teljesen versenyképes árak mellett. — Vidéki megrendelések találó használt czipő beküldése után legpontosabban és gyorsan utánvétel mellett eszközöltenek. Nem alkalmas árak készséggel visszavétnak és kiseréltetnek. — Készítményeinkért czégünk jó hirneve kezkeskedik. — Szíves pártfogást kérve

Orbán, Nagy és Tamás
czipészüzlete Székely-Udvarhelyt.

PANAJOTH ALBERT MŰLAKATOS
SZÉKELY-UDVARHELYT. — KOSSUTH-UTCZA 44.

TECHNIKAI MŰHELYE.

A t. közönséget van szerencsém értesíteni, hogy jó nevű üzletemet a jelenkor igényeinek megfelelőleg berendeztem s állandóan raktáron tartok valódi Singer és Medium (posztó-varró), Viberatis arikahajos és bőrvarró Hové, valamint szabó gépeket, melyek már többeket fölülmultak. Valódi acél-épeimért 10 évig jótállok s vevőimet azon kedvezményben részesítem, hogy a nálam vásárolt gépeket ingyen javítom. A varrógépek raktáromon 33—100 frtig kaphatók.

A legfinomabb aogol kerékpárok és kerékpár-kellékek állandóan nálam legolcsóbban kaphatók. Raktáron tartott gépeimért 2 évig jótállok, 1 és fél óra alatt kerékpároznai bárkit megtanítok.

Villamos-jelző készülékek, villamos csengők, telephonok, vízvezetéki berendezések a legolcsóbb árak mellett eszközöltenek.

Monarch-féle gépek 100 frt. Pesoch-gépek 140 frttól 200 forintig.

Bármily gépek javítását, lakatos munkák, épületvasalások (rácszatok), sirkerítések készítését saját vagy idegen minták után elvállalom és pontosan teljesítem.

Tűzölők (takaréktűzhelyek) nagy választékban, kedvező árak mellett, esetleg előnyös részletfizetésre is.

Teljes tisztelettel:
Panajoth Albert.